

Den gode problemstilling – til eksamen i historie A og B

Læs de udleverede bilag: Find her de pointer, du umiddelbart tænker kunne være relevante. Hav forløbets emne og overordnede spørgsmål i baghovedet.

Overvej bilagenes interne relation: Er bilagene knyttet til hinanden? Er der et fælles emne, som bilagene forholder sig til?

Overvej bilagenes relation til undervisningen: Giver bilagene nye input til de forløb, som vi har beskæftiget os med i undervisningen?

Problemstillingernes udformning

Hvad skal man have øje for, når man laver to-tre problemstillinger til mundtlig eksamen?

- **Afgræns i tid og rum.** Det er ofte en god idé at afgrænse, hvilken periode og hvilket område den enkelte problemstilling beskæftiger sig med. Denne afgrænsning kan være eksplicit, eller den kan ligge implicit i kraft af ordvalget (for eksempel: *Hvorfor brød enevælden i Frankrig sammen?* lægger op til at studere Frankrig op til revolutionen i 1789).
- **Få flere bilag i spil.** Prøv at lave problemstillinger, hvor adskillige af bilagene bliver relevante at inddrage.
- **Inddrag viden fra undervisningen.** Prøv gerne at lave problemstillinger, hvor den viden, som undervisningen har givet, kan bruges aktivt. For eksempel i form af baggrundsviden, supplerende argumenter, teorier eller centrale fagbegreber.
- **Undgå referater.** Problemstillinger som *Hvad synes forfatterne om emnet?* og *Hvad siger teksterne om emnet?* er sjældent gode, fordi de blot lægger op til referat af teksterne. Prøv i stedet at lave spørgsmål, som 'rækker ud' over det enkelte bilag.
- **Stræb efter højere taksonomiske niveauer.** Lav problemstillinger, der lægger op til analyse, sammenligning, diskussion eller vurdering. Der er intet krav om, at man skal have en redegørende problemstilling til mundtlig eksamen.
- **Stil et spørgsmål, som kan besvares.** Der behøver ikke at være et entydigt svar, men lav problemstillinger, som bilagsmaterialet og viden fra undervisningen faktisk kan medvirke til at besvare. Svaret må dog gerne være nuanceret og med forbehold.

Hvordan

I stedet for
spørgsmål
tid? Ved
og i forb
Aristotel
og man l

I stedet
spørge t
hovedsa
argumer
at nuanc

Spørgsm
Rousseau
af Locke
Så kan r
Hermes
ringer p
hvilken

Hvordan skærper man en problemstilling – nogle eksempler

I stedet for *Hvorledes beskriver Aristoteles den athenske styreform?* så prøv med spørgsmålet *Hvilke demokratiske træk havde den athenske styreform i klassisk tid?* Ved den justerede problemstilling kan man inddrage Aristoteles som 'vidne', og i forbindelse hermed udfolde kildekritiske overvejelser om, hvor god en kilde Aristoteles-teksten er til at belyse dette. Derudover kan man inddrage andre kilder, og man kan udfolde sin viden om, hvad demokrati indebærer.

I stedet for *Hvad drejer Nehrus kritik af den britiske imperialisme sig om?* så prøv at spørge *Har Nehru ret, når han siger, at den britiske imperialismes betydning for Indien hovedsagelig var negativ?* Hermed kan man stille J. Nehrus argumenter over for argumenter fra andre kilder. Og man kan inddrage øvrig viden om imperialismen til at nuancere billedet yderligere.

Spørgsmålet *Hvad handlede oplysningsfilosofferne John Locke og Jean-Jacques Rousseaus skrifter om?* er også en svag problemstilling. Måske har man fået to uddrag af Locke og Rousseau, hvori de hver især formulerer en liberal kritik af enevælden. Så kan man i stedet for eksempel spørge *Hvorfor brød enevælden i Frankrig sammen?* Hermed kan man både udfolde sin viden om enevældens samfund og opstille forklaringer på, hvorfor systemet brød sammen i 1789. I forlængelse heraf kan man vurdere, hvilken betydning Lockes og Rousseaus liberale tanker havde.

Forskellige typer problemstillinger

- *På hvilke måder er geografiske og klimatiske vilkår væsentlige, når vi skal forklare udviklingen af de første stater i Mesopotamien, Egypten og Kina?*
- *Hvorfor blev Europa fyldt af korstogsiver i højmiddelalderen?*
- *Kan det feudale system i Europas middelalder siges at være årsag til krige og konflikter?*
- *Hvorledes fik koloniseringen af Amerika betydning for Europa i 1500-1600-tallet?*
- *I hvor høj grad kan nationalismen og Den Franske Revolution ses som sammenhængende størrelser?*
- *Var Danmark tæt på en væbnet revolution under provisorietiden i slutningen af 1800-tallet?*
- *Hvilke forskelle og ligheder var der mellem Kina og Indiens erfaringer med den vestlige imperialisme i perioden cirka 1839-1920?*
- *Hvor ligger ansvaret for, at der efter Anden Verdenskrig opstod en kold krig mellem øst og vest?*
- *Hvilke motiver lå bag den danske militære indsats i Afghanistan i 2000'erne?*
- *Hvilke grunde kan der være til, at statsminister Anders Fogh Rasmussen i 2003 beskrev den danske regerings samarbejdspolitik over for Tyskland under Anden Verdenskrig som et moralsk svigt?*

Til eksamen er det et krav, at man opstiller to-tre problemstillinger. Disse kan være to-tre helt separate spørgsmål, der kun har det overordnede emne til fælles, eller det kan være to eller tre problemstillinger, der står i relation til hinanden, ligesom her, hvor fokus er på den store depression:

- *Hvad var baggrunden for og konsekvenserne af den store depression 1929-1939?*
- *I hvor høj grad kan man tale om, at årstallet 1929 udgør et markant historisk brud?*

Eller her, hvor eleven har valgt at fokusere på Romerrigets fald:

- *Først vil jeg kort begrunde, hvorfor man kan bruge betegnelsen "Romerrigets fald".*
- *Dernæst vil jeg analysere, hvilke pointer om årsagerne til Romerrigets fald der kan udledes af kilderne, samt værdien af de enkelte kildeudsagn.*
- *Endelig vil jeg vurdere, hvilke årsager til imperiets fald der synes mest centrale.*

Den gode problemformulering

- Spørger til ÅRSAGSFORKLARING, VIRKNINGER eller BETYDNING
- Spørger til FORANDRING OVER TID
- Er KONKRET ift. AKTØRER og BEGIVENHEDER, dvs. BUNDET I TID
- Er formuleret med afsæt i KILDEMATERIALE
- Er formuleret ud fra viden om KONTEKST(ER)
- Er IKKE et faktisk spørgsmål, men et UNDRESPØRGSMÅL
- Er IKKE et TEKNISK kildekritisk spørgsmål
- Kan IKKE besvares med JA eller NEJ

